

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

Številka: 037 - 1/2024 – 3130 - 605
Ljubljana, 4. 7. 2025
EVA
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Seznamitev Vlade Republike Slovenije z uresničevanjem načela enakosti volilne pravice v občinah – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in četrtega odstavka 88.a člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 62/24 – odl. US in 102/24 – ZLV-K) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko .. sprejela naslednji
S K L E P:
1. Vlada Republike Slovenije se je seznaniła z uresničevanjem načela enakosti volilne pravice v občinah. Pri tem ugotavlja, da 20 občin še ni odpravilo neskladnosti občinskega odloka, ki določa volilne enote za volitve v občinski svet, z ustavo in zakonom. 2. Vlada nalaga Ministrstvu za javno upravo, da občine iz seznama ponovno pozove k odpravi neskladnosti občinskega odloka, ki določa volilne enote za volitve v občinski svet, z ustavo in zakonom. 3. Vlada Republike Slovenije za občine, ki do 5. 9. 2025 ne odpravijo neskladja občinskih splošnih aktov z ustavo in zakonom, vložī na Ustavno sodišče zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti občinskih odlokov, ki niso skladni z ustavo in zakonom.
Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA
Sklep prejmejo: – Ministrstvo za javno upravo – Služba Vlade RS za zakonodajo – Občine po seznamu
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Franc Props, minister za javno upravo Jure Trbič, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo mag. Mateja Prešern, generalna direktorica Direktorata za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo dr. Roman Lavtar, vodja Sektorja za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo dr. Maja Keržan Soklič, podsekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: ministrstvo) je oktobra 2023 izvedlo analizo spoštovanja načela splošne in enake volilne pravice pri določitvi volilnih enot za volitve članov občinskih svetov. Ugotovilo je, da v določenih občinah prihaja do bistvenih odstopanj od ustavnega načela enakosti volilne pravice in izrecne zahteve iz prvega odstavka 20. člena Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 – odl. US in 102/24), kar pomeni kršitev zakona in ustave. Ustava Republike Slovenije v 43. členu določa, da mora biti volilna pravica splošna in enaka, kar zahteva, da ima vsak volilni glas približno enako težo. Enako načelo določa tudi 20. člen ZLV, ki občinam nalaga oblikovanje volilnih enot tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah Sveta Evrope določa, da odstopanje med volilnimi enotami ne sme praviloma presegati 10 %, izjemoma ko gre za demografske ali etnične razloge pa največ 15 %. Ustavno sodišče je v svojih odločbah že ugotovilo neustavnost volilnih enot z večjimi odstopanji – denimo pri odklonu 33,3 % navzgor in 26 % navzdol (Odločba U-I-319/98) ter pri razmerju med največjo in najmanjšo volilno enoto 1,55 : 1 (Odločba U-I-326/02). Na podlagi ugotovitev iz analize je ministrstvo 65 občin, kjer so matematična odstopanja med volilnimi enotami presegala dopustno mejo 10 %, kot jo določa ustavno načelo enakosti volilne pravice, v januarju 2024 obvestilo o ugotovljenem neskladju in jih pozvalo k odpravi nepravilnosti v roku šestih mesecev, do junija 2024. Nadalje so bile v juniju 2024 občine ponovno pozvane k odpravi nepravilnosti. Ministrstvo je sicer v letu 2024 izvajalo usmerjeni nadzor nad skladnostjo občinskih odlokov, periodično je preverjalo proces odprave neskladij v občinah. Februarja 2024 je organiziralo strokovni posvet kot obliko strokovne pomoči občinam, v nadaljevanju pa so se predstavniki ministrstva na posebej organiziranih sestankih sestali s predstavniki več občin, ki so za to zaprosile. Z aktivno vlogo je ministrstvo pospešilo odpravo zaznanih neskladij v občinskih predpisih v več občinah. Občinam, ki do aprila 2025 še niso uskladile svojih predpisov, je ministrstvo poslalo ponoven poziv za odpravo neskladij, in sicer z rokom za odziv do dne 30. 4. 2025. splošnega akta Ker organi 20 občin od konca junija 2025 kljub vsem naporom ministrstva svojih splošnih aktov niso uskladili z ustavo in zakonom, ministrstvo vlado seznanja s trenutnim stanjem in ji predlaga, da občine po seznamu pozove, da najkasneje do 5. 9. 2025 neskladja odpravijo. Ministrstvo predlaga vladi, da po tem roku za predpise občin, v katerih ne bodo odpravljena neskladja, poda pobudo za presojo ustavnosti splošnih aktov navedenih občin Ustavnemu sodišču RS.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo: – proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, – projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke. Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi. II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a. II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.					
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev:					
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin: <table border="1"> <tr> <td>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</td> <td>DA</td> </tr> <tr> <td> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. </td> <td></td> </tr> </table> Gradivo je bilo poslano v mnenje: / Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /		Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	DA	- pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:	DA				
- pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.					
9. Predstavitev sodelovanja javnosti: <table border="1"> <tr> <td>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td>/</td> <td></td> </tr> </table>		Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE	/	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE				
/					
<table border="1"> <tr> <td>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</td> <td>NE</td> </tr> <tr> <td>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</td> <td>NE</td> </tr> </table>		10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE	11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE				
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE				
Mag. Franc Props MINISTER					

PRILOGE:

- Predlog sklepa Vlade.
- Obrazložitev: Seznamitev Vlade Republike Slovenije z uresničevanjem načela enakosti volilne pravice v občinah

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in četrtega odstavka 88.a člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 62/24 – odl. US in 102/24 – ZLV-K) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko .. sprejela naslednji

S K L E P:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z uresničevanjem načela enakosti volilne pravice v občinah. Pri tem ugotavlja, da 20 občin še ni odpravilo neskladnosti občinskega odloka, ki določa volilne enote za volitve v občinski svet, z ustavo in zakonom.
2. Vlada nalaga Ministrstvu za javno upravo, da občine iz seznama ponovno pozove k odpravi neskladnosti občinskega odloka, ki določa volilne enote za volitve v občinski svet, z ustavo in zakonom.
3. Vlada Republike Slovenije za občine, ki do 5. 9. 2025 ne odpravijo neskladja občinskih splošnih aktov z ustavo in zakonom, vloži na Ustavno sodišče zahtevo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti občinskih odlokov, ki niso skladni z ustavo in zakonom.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade RS za zakonodajo
- Občine po seznamu

OBRAZLOŽITEV:

Seznanitev Vlade Republike Slovenije z uresničevanjem načela enakosti volilne pravice v občinah

Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava)¹ v 43. členu ureja načelo enake volilne pravice, ki skupaj z načelom splošne volilne pravice izhaja iz načela demokratičnosti (1. člen Ustave). Enakost volilne pravice pomeni, da ima vsak volivec pravico oddati svoj glas in da mora glas vsakega volivca imeti enako težo na volilni izid.² Zaradi zagotavljanja načela enakosti volilne pravice, predvsem zagotavljanja enake teže glasu na volilni izid, je pomembno kako so oblikovane volilne enote.³

Načelo enakosti volilne pravice za lokalne volitve ureja tudi Zakon o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV)⁴, ki v 20. členu določa, da se volilne enote oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Ne glede na jasno zakonsko dikcijo je Ustavno sodišče že pojasnilo, da je razmerje v velikosti volilnih enot po številu prebivalcev in po številu volilnih upravičencev zelo podobno.⁵ ZLV še določa, da za večinske volitve članov občinskega sveta v občini oblikujejo volilne enote, v eni volilni enoti se voli enega ali največ tri člane, izjemo predstavljajo občine v katerih ima občinski svet 7 članov in se ti lahko volijo v eni volilni enoti. Pri proporcionalnih volitvah pa se v občini lahko oblikuje ena volilna enota, lahko pa tudi več volilnih enot, pri čemer se v vsaki volilni enoti voli najmanj pet članov občinskega sveta.

Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah Beneške komisije⁶ določa, da je maksimalen odklik od matematične enakosti odvisen od individualne situacije, vendar lahko ta le redko preseže 10% in nikoli 15%, razen v izjemnih primerih.⁷

Izvoljeni člani občinskega sveta, ne glede na volilno enoto v kateri so izvoljeni, predstavljajo vse prebivalce občine in ne zgolj prebivalce volilne enote, v kateri so bili izvoljeni. Kar pomeni, da navkljub njihovem poznavanju prebivalcev omenjene volilne enote in izzivov s katerimi se soočajo, ti ne predstavljajo zgolj vezi s prebivalci, ki so jih izvolili, temveč morajo svojo funkcijo opravljati v oziru na vse prebivalce občine.

Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: ministrstvo) izvaja nadzor nad zakonitostjo občinskih predpisov z zakoni. Pravne podlage za nadzor zakonitosti občinskih predpisov so 64. člen Zakona o državni upravi (ZDU-1)⁸, 88. a člen Zakona o lokalni samoupravi (ZLS)⁹, ki določa, da nadzorstvo nad zakonitostjo splošnih in posamičnih aktov občin v zadevah iz njihove pristojnosti izvršujejo ministrstva, vsako na svojem področju in 8. člen Zakona o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave¹⁰ (MELLS), ki določa upravni nadzor nad dejavnostmi lokalnih oblasti. Namen državnega nadzorstva je predvsem svetovanje, pomoč in krepitev odgovornosti in sposobnosti za samostojno odločanje in zagotavljanje zakonitosti dela občinskih organov.

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a.

² Odločba Ustavnega sodišča, U-I-106/95.

³ Sovdat J., Volilno pravo, str. 121.

⁴ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US in 102/24.

⁵ Odločba Ustavnega sodišča U-I-32/15-56, točka 52.

⁶ CDL-STD(2003)034, točka 15

⁷ Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah, točka 15. Gre za narodnostne manjšine, za območja z vidika demografske ogroženosti.

⁸ Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21,153/22 in 18/23.

⁹ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSL-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 62/24 – odl. US in 102/24 – ZLV-K

¹⁰ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/96.

Ministrstvo je oktobra 2023 opravilo analizo glede spoštovanja načela splošne in enake volilne pravice pri določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta, na podlagi katere je v nekaterih občinah ugotovilo, da so odstopanja od temeljne zahteve, ki izhaja iz načela enakosti volilne pravice in izrecne zahteve prvega odstavka 20. člena Zakona o lokalnih volitvah¹¹ bistvene in pomenijo tako kršitev 20. člena ZLV kot tudi poseg v enakost volilne pravice.

Občine so prevelike razlike števila prebivalcev med volilnimi enotami najpogosteje utemeljevale z argumentom enakomerne zastopanosti predstavnikov vseh naselij v občinskem svetu. Vendar načelo enake volilne pravice ne zagotavlja enakomerne zastopanosti posameznih območij občine (posameznih naselij ali krajevnih skupnosti), temveč le enakovredno obravnavo glasu vsakega volivca. Zahteva po enakopravni krajevni zastopanosti v občinskem svetu ne izhaja iz ustavnega koncepta občine niti iz načela enake volilne pravice.

Odstopanje od matematične enakosti volilnih enot, to je najmanj za 10%, je bilo ugotovljeno v 65 slovenskih občinah, v katerih se člani občinskega sveta volijo v več volilnih enotah. Ministrstvo je pripravilo dopis za te občine z opozorilom o neskladnosti določitve volilnih enot z ustavo in zakonom. Januarja 2024 je ministrstvo poslalo obvestila občinam o ugotovljenih nepravilnostih in poziv k njihovi odpravi v roku šestih mesecev. Dne 14. februarja 2024 je ministrstvo v Dobrovniku za navedene občine organiziralo strokovni posvet z namenom izvajanja strokovne pomoči pri odpravi ugotovljenih neskladij.

Ministrstvo je občinam v okviru strokovne pomoči predstavilo več možnih načinov za odpravo neskladja:

- sprememba teritorialnega obsega obstoječih volilnih enot,
- sprememba števila članov občinskega sveta, ki se jih voli v posamezni volilni enoti,
- zmanjšanje števila volilnih enot,
- ukinitve volilnih enot in
- sprememba števila članov občinskega sveta.

Občine so v posameznih primerih uporabile enega ali več ukrepov iz zgornjega nabora, pri čemer so upoštevale krajevne, poselitvene in demografske značilnosti občine. Kljub temu je ministrstvo še junija 2024 ugotovilo relativno skromen napredek, število občin, ki so odpravile ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom, je bilo skromno.

Ker je do junija 2024 ugotovljeno neskladnost z ustavo in zakonom odpravilo le manjše število občin, so bile tiste občine, ki neskladnosti še niso odpravile, ponovno pozvane k odpravi ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom. Ministrstvo je skozi celotno leto 2024 neprekinjeno izvajalo usmerjeni nadzor nad skladnostjo občinskih odlokov, spremljalo procese v občinah, periodično je preverjalo proces odprave neskladij v občinah. V celotnem postopku nadzora je ministrstvo zagotavljalo strokovno pomoč občinam, dajalo je pisna in ustna strokovna pojasnila, organiziralo je sestanke s predstavniki občin, ki so to predlagali tako na sedežu ministrstva kot na sedežih občin.

Kljub navedenim naporom ministrstva proces odprave neskladnosti z ustavo in zakonom ni potekal skladno z aktivnostmi in roki, ki jih je določilo ministrstvo. Zato je v aprilu 2025 46 občin, ki do takrat še niso uskladile svojih aktov z zakonom, ponovno pisno pozvalo k odpravi ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom. Ministrstvo je v aprilskem dopisu navedene občine obvestilo, da bo za Vlado Republike Slovenije pripravilo informacijo o skladnosti volilnih enot za volitve članov občinskega sveta z načelom splošne in enake volilne pravice. V skoraj polovici od navedenih občin je bil postopek uskladitve občinskega odloka z ustavo in zakonom v aprilu in maju 2025 uspešno zaključen. Na dan 30. 6. 2025 pa 20 občin še vedno nima usklajenih splošnih aktov z ustavo in zakonom. Gre za občine (po abecednem vrstnem redu):

1. Cankova
2. Črnomelj
3. Dobrovnik

¹¹ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US.

4. Grad
5. Idrija
6. Kuzma
7. Litija
8. Ljubno
9. Luče
10. Markovci
11. Murska Sobota
12. Sodražica
13. Sveta Ana
14. Sveta Jurij v Slovenskih Goricah
15. Sveta Trojica v Slovenskih Goricah
16. Šalovci
17. Tabor
18. Veržej
19. Vipava
20. Vransko

Ministrstvo je na ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom občine prvič opozorilo z dopisom 8. in 11. 1. 2024, nato 18. in 19. 6. 2024, nazadnje pa 2. 4. 2025. Ministrstvo ocenjuje, da občine iz gornjega seznama niso pokazale ustrezno stopnjo zavzetosti in odločenosti za odpravo ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom, saj po letu in pol od prvega opozorila še vedno niso opravile neskladnosti. Pri tem pojasnila občin, da so v procesu spreminjanja predpisa, niso zadovoljiva, saj pri odpravi neskladnosti šteje rezultat, to pa je skladen občinski splošni akt z ustavo in zakonom.

Zato ministrstvo Vlado seznanja s trenutnim stanjem uresničevanja načela enakosti volilne pravice v občinah in predlaga, da ministrstvo še enkrat pozove te občine, da odpravijo ugotovljene neskladnosti z ustavo in zakonom ter jim določi rok, najkasneje do 5. 9. 2025. V kolikor občine tega do navedenega roka ne bodo storile, bo ministrstvo predlagalo Vladi, da vloži na Ustavno sodišče zahtevek za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti občinskih odlokov, ki niso skladni z ustavo in zakonom.

Ministrstvo je občinam zagotovilo dovolj časa in strokovne pomoči. Kljub temu so nekatere občine z odpravo neskladja zavlačevale čez razumno mejo, zato ministrstvo meni, da so izpolnjeni pogoji za uporabo četrtega odstavka 88.a člena ZLS, ki določa, da mora ministrstvo predlagati vladi, da zahteva začetek postopka pred ustavnim sodiščem za oceno skladnosti splošnega akta občine z ustavo in zakonom, če organ občine ne uskladi svojega splošnega akta z ustavo ali zakonom. Pri tem ministrstvo poudarja, da gre za ustavno varovano volilno pravico, pri kateri morajo biti volivci v enakopravnem položaju in mora biti njihov glas enakovreden glasom drugih volivcev v občini.

Naslednje redne lokalne volitve bodo skladno s 25. členom ZLV tretjo nedeljo v novembru 2026, razpis zanje pa bo skladno s 27. členom ZLV objavljen v juliju 2026. Glede na priporočila iz Kodeksa dobre prakse v volilnih zadevah Beneške komisije, da se volilnih pravil ne spreminja vsaj leto pred naslednjimi volitvami¹², bi morali biti občinski odloki usklajeni najkasneje v novembru 2025.

¹² CDL-STD(2003)034, točka 66